

Så blir du bättre på att kommunicera

När du pratar med någon som lär sig svenska kanske du märker att hen inte förstår vad du säger. Då kanske du försöker förklara med andra ord och ge exempel. Det kan vara bra, men det finns samtidigt en risk att de nya orden gör allt ännu mer otydligt.

Men individen som du pratade med kanske inte hörde vad du sa. Därför är det bra att upprepa exakt samma sak en gång till. På så vis ger du hen möjlighet att fylla i luckor eller fråga vad ett visst ord betyder.

Ett annat vanligt problem är att vi misstolkar vad som var svårt att förstå för andraspråkstalararen. Därför ska du inte förklara för snabbt, utan tala lite långsamt och lugnt.

Om du till exempel säger "Kan du rätta till munstycket på högtryckstvätten?" och individen ser frågande ut kanske du börjar förklara vad ett munstycke eller en högtryckstvätt är.

Du kanske berättar var högtryckstvätten står eller vad som har hänt med munstycket. Men för den som har svenska som andraspråk är det förmodligen svårast att förstå vad partikelverbet "rätta till" betyder.

Om det inte fungerar att tala långsamt kan du ta reda på vad hen inte förstod i stället för att gissa dig fram. Lyssna.

Svara på frågor. Filtrera inte bort de delar av meningen som du själv tror var svårast.

Tänk också på att vissa praktiska förutsättningar kan hämma språkförmågan som till exempel:

- Bullriga miljöer eller sammanhang där många pratar samtidigt.
- Samtalssituationer där vi inte ser varandra, till exempel på telefon eller över komradio.
- Olika tidpunkter på dygnet. En del är trötta på morgonen och har svårt att komma i gång med språket, medan andra är trötta i slutet av arbetsdagen, vilket innebär sämre språkförmåga.
- Situationer där en individ känner sig stressad, som till exempel vid intervjuer eller presentationer.

Tänk på detta om ni ska prata om något viktigt:

- Var ensamma där det är tyst och lugnt, som exempelvis i ett mötesrum.

- Ta med papper och penna eller dator för att komplettera i skrift om det behövs.
- Om ni behöver prata i telefon kan du sammanfatta det ni sagt i ett sms.
- Detaljrik information som till exempel namn, adresser, koder, telefonnummer, lösenord och så vidare ska alltid lämnas i skrift.

Var försiktig med ja/nej-frågor

I en del kulturer är det oartigt eller respektlöst att svara nej på en fråga, och speciellt om frågan ställts av en överordnad. Därför ska du vara försiktig med ja/nej-frågor.

Undvik att fråga din medarbetare "Har du förstått?". Dels finns en risk för att individen svarar ja för att göra ett gott intryck, dels kanske hen faktiskt inte kan bedöma om hen har förstått allt.

Om du vill vara säker på att kommunikationen har gått fram kan du i stället be din samtalspartner upprepa något av det du sagt. På så vis får du snabbt besked på om du behöver komplettera.

Låt saker ta lite tid och lyssna in. Det hjälper inte bara i stunden utan du kan få upp ögonen för vilka språkutmaningar som finns för andraspråkstalare.

Hur gör du för att tala tydligare med andraspråkstalare?

- Verkar hen inte förstå dig? Repetera en gång med exakt samma ord och fraser; om du förklarar med andra ord kan det bli svårt att hänga med.
- Var inte för snabb med att förklara. Du kan ha missförstått vad individen inte förstod.
- Ta det lite lugnt. Försök förstå vad som var det svåra att förstå.